

Informacija o realizaciji Odluke Komiteta za svjetsku baštinu UNESCO u odnosu na upis “Venecijanskih utvrđenja od XVI do XVII vijeka” na UNESCO Listu svjetske baštine

Projekat upisa Venecijanskih utvrđenja od XVI do XVII vijeka na Listu svjetske baštine UNESCO predstavlja transnacionalnu nominaciju pokrenutu 2012. godine, od strane ministarstava nadležnih za kulturu iz Italije, Crne Gore i Republike Hrvatske. Nominacioni dosije transnacionalne nominacije predat je Centru za svjetsku baštinu UNESCO u Parizu januara 2016. godine, a posjeta ICOMOS evaluacione misije koja je boravila u Crnoj Gori, realizovana je u septembru iste godine.

Transnacionalna, serijska nominacija prihvaćena je na 41. zasijedanju UNESCO Komiteta za svjetsku baštinu, koji je održan u Krakovu od 02. do 12. jula 2017. godine, a od 15 nominovanih komponenti Venecijanskog odbrambenog sistema, upisano je šest: utvrđeni gradovi Bergamo, Peskijera del Garda i Palmanova iz Italije, odbrambeni sistem Zadra i tvrđava Sv. Nikola u Šibeniku, iz Hrvatske, te Kotorska tvrđava iz Crne Gore. Venecijanski odbrambeni sistem upisan je na osnovu kriterijuma III i IV Operativnih smjernica UNESCO. U Izjavi o univerzalnoj vrijednosti navodi se da se Venecijanski odbrambeni sistem između XVI i XVII vijeka sastoji od 6 komponenti odbrambenih struktura koje se nalaze u Italiji, Hrvatskoj i Crnoj Gori, i prostiru na preko 1000 km između regiona Lombardije u Italiji i istočne obale Jadranskog mora. Zajedno, one predstavljaju odbrambeni sistem Mletačke Republike (Serenissima Repubblica di Venezia) između XVI i XVII vijeka, koji je i najznačajniji period duge istorije Mletačke republike i pokazuje transformaciju tzv. odbrane „alla moderna”, koja će kasnije biti prihvaćena u Evropi.

U okviru Odluke o upisu nominovanog dobra na UNESCO Listu, Komitet je državama nosiocima nominacije dao preporuke koje se odnose na neophodnost izrade HIA (Procjene uticaja na baštinu) za sve razvojne projekte; neophodnost informisanja Centra za svjetsku baštinu o svim projektima koji mogu uticati na izvanrednu, univerzalnu vrijednost; donošenje i implementaciju menadžment planova; izradu i implementaciju Studije razvoja turističkih kapaciteta; izradu prekogranične strategije konzervacije za kulturno dobro, koje će biti zasnovane na specijalističkoj ekspertizi u oblasti venecijanskih utvrđenja, te monitoring svih aktivnosti kroz djelovanje Međunarodnog koordinacionog tijela.

U slučaju Kotsorske tvrđave, posebno je preporučeno da se revidiraju i izmijene granice zaštićene okoline tako da se obuhvati i dio mora, kako bi se poboljšala dalja valorizacija kulturnog dobra. Posebno je zatraženo da se nastave naponi na rješavanju problema urbanističkog razvoja u Kotoru, koji je potrebno tretirati kroz HIA. Pored navedenog, Komitet u svojoj Odluci ostavlja mogućnost da se **tvrđava Forte Mare u Herceg Novom**, priključi upisanom dobru nakon što se donesu odgovarajuće studije i sprovedu konzervatorske mjere.

U odnosu na navedeno, Crna Gora je 31. januara 2018. godine Centru za svjetsku baštinu UNESCO dostavila zahtjev za izmjenu granica upisanog dobra, a kako bi se u isto uključila i tvrđava Forte Mare u Herceg Novom. Predloženo je proširenje granica Kotsorske tvrđave, kao komponente u okviru transnacionalnog dobra, sa ciljem uključenja Forte Mare, kao i manja izmjena granica zaštićene okoline, a kako bi se dodatno osigurala zaštita dva elementa. U skladu sa navedenim, predložena je i izmjena naziva komponente sa “Utvrđenje Kotora” na “Odbrambeni sistem Boke Kotsorske: Utvrđenji grad Kotor i Forte Mare Herceg Novi”. U skladu sa Operativnim smjernicama za primjenu Konvencije, zahtjev za manju izmjenu granica sadrži informacije o opsegu dobra, opis izmjena granice, opravdanje predloženih izmjena, doprinos koji

izmjena donosi izuzetnoj univerzalnoj vrijednosti dobra, informacije o sistemu pravne zaštite, informacije o sistemu upravljanja, mape i dodatne informacije o dobru.

Pored navedenog, a sa ciljem realizacije konzervatorskih mjera na tvrđavi Forte Mare, koje su i jedan od uslova za upis dobra na UNESCO Listu, Ministarstvo kulture je 22. decembra 2017. godine potpisalo Sporazum o jačanju sistema upravljanja kulturnim dobrima sa predstavništvom Ujedinjenih nacija za razvoj u Crnoj Gori. Sporazumom je predviđen iznos od 91,000 € koji će, između ostalog, biti opredijeljen za sprovođenje konzervatorskih mjera na tvrđavi Forte Mare, čija je realizacija planirana u toku 2018. godine.

Nakon ekspertske analize materijala dostavljenog UNESCO, očekuje se Zaključak i informacija da li ova izmjena podliježe UNESCO proceduri manje izmjene granica i imena, čime bi ove godine Forte Mare bila upisana na UNESCO listu, ili podrazumijeva novi nominacioni ciklus, kojem bi se pristupilo u narednom periodu.

Vlada Crne Gore je na sjednici od _____2018. godine, razmotrila Informaciju o realizaciji Odluke Komiteta za svjetsku baštinu UNESCO u odnosu na upis “Venecijanskih utvrđenja od XVI do XVII vijeka” na UNESCO Listu svjetske baštine, s tim u vezi, Vlada je donijela sljedeće

ZAKLJUČKE

1. Vlada Crne Gore je usvojila Informaciju o realizaciji Odluke Komiteta za svjetsku baštinu UNESCO u odnosu na upis “Venecijanskih utvrđenja od XVI do XVII vijeka” na UNESCO Listu svjetske baštine.
2. Zadužuje se Ministarstvo kulture da nastavi sa realizacijom aktivnosti u odnosu na “Venecijanska utvrđenja od XVI do XVII vijeka”, a u skladu sa Odlukom Komiteta svjetske baštine.